

TYÖTERVEYSHUOLLON
VIRTUAALIYLIOPISTO

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen toimintasuunnitelma vuodelle 2016

Helsingin, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistot
Yliopistojen yhteinen Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto

HELSINGIN YLIOPISTO

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Turun yliopisto
University of Turku

Sisältö

1. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus.....	3
2. Tavoitteet vuodelle 2016.....	3
3. Yliopistojen yhteistyö	4
3.1. Erikoistuvien neuvonta ja ohjaus.....	5
3.2. Koulutuspaikkayhteistyö.....	5
3.3. Kouluttajakoulutus	5
3.4. Yhteistyö Työterveyslaitoksen kanssa	5
3.5. Muu koulutusyhteistyö.....	6
4. Valtakunnallinen koulutus	6
4.1. Valtakunnalliset seminaarit	6
4.2. Ohjatut koulutukset.....	7
4.3. Itseopiskelu.....	13
5. Helsingin yliopisto.....	19
5.1. Projektit ja hankkeet.....	19
5.2. Aluekohtainen koulutus.....	20
5.3. Kouluttajakoulutus	20
6. Itä-Suomen yliopisto.....	21
6.1. Projektit ja hankkeet.....	21
6.2. Aluekohtainen koulutus.....	21
6.3. Kouluttajakoulutus	22
6.4 Muu toiminta	23
7. Oulun yliopisto.....	23
7.1. Projektit ja hankkeet.....	23
7.2. Aluekohtainen koulutus.....	23
7.3. Kouluttajakoulutus	24
8. Tampereen yliopisto	24
8.1. Aluekohtainen koulutus.....	24
8.2. Kouluttajakoulutus	25
9. Turun yliopisto	25
9.1. Aluekohtainen koulutus.....	25
9.2. Kouluttajakoulutus	26
9.3. Muu toiminta.....	26
10. Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto	26
Lausunto	29

1. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus

Tässä dokumentissa kuvataan viiden yliopiston yhteinen työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen toimintasuunnitelma vuodelle 2016. Toiminta lääkärin peruskoulutuksessa ja tutkimuksessa rajautuu suunnitelman ulkopuolelle.

Yliopistot vastaavat sosiaali- ja terveysministeriön (STM) alaisuuteen 1.2.2015 siirtyneestä erikoislääkärikoulutuksesta, joka perustuu lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä, asetukseen erikoislääkärikoulutuksesta (STM 56/2015), tiedekuntien pysyvämääräyksiin, työterveyshuollon oppialalla yliopistojen yhteistyönä tehtyyn opetussuunnitelmaan (OPS) ja lokikirjaan sekä yliopistojen ja koulutuspaikkojen koulutuspaikkasopimukseen. Koulutuksen säädöksiä täsmennetään jatkossa STM:n erikoislääkärikoulutuksen koordinaatiojoaksessa, joka on aloittanut toimintansa vuonna 2015. Yliopistoille jää edelleen koulutuksen sisällöllinen vastuu.

Erikoislääkärikoulutus on asetuksen mukaisesti ammatillista täydennyskoulutusta. Koulutus suoritetaan pääosin työssä oppien, koulutusohjelman osaamistavoitteiden suuntaisesti. Oppimista tuetaan koulutuksilla, ohjauksella ja edistymisen arvioinneilla. Erikoislääkärikoulutus sisältää yliopistojen määrittelemät palvelujaksot toimipaikkakoulutuksineen ja henkilökohtaisine ohjauksineen, teoreettiset opinnot ja johtamiskoulutuksen, veloitteen oman oppimisen ja koulutuksen arviointiin sekä valtakunnallisen kuulustelun. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusohjelmaan kuuluu kaksivuotinen runkokoulutus ja neljä vuotta kestävä eriytyvä koulutus.

Yliopistot antavat työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta sekä itsenäisesti että yhdessä, hyödyntäen yliopistojen yhteistä Työterveyshuollon virtuaaliyliopistoa, jonka kurssitarjontaa erikoistuvat ja kouluttajalääkärit voivat käyttää yli yliopistorajojen. Yliopistot myös koordinoivat koulutuspaikkasopimukseen perustuvaa koulutusta alueidensa koulutustyöterveysasemilla ja kuntoutusalan koulutuspaikoissa. Lisäksi yliopistot tekevät yhteistyötä Työterveyslaitoksen kanssa.

2. Tavoitteet vuodelle 2016

Olemme kiteyttäneet erikoislääkärikoulutuksemme palvelulupauksen seuraavasti: Koulutamme työurien tukemiseen kykeneviä työterveyshuollon erikoislääkäreitä, jotka osaavat työn ja terveyden yhteensovittamisen, työkyvyn tukemisen sekä vaikuttavien toimenpiteiden suunnittelun yhteistyössä monitahoisten asiakkaiden kanssa. Toteutamme koulutuksen tehokkaasti, laadukkaasti ja määrällisesti riittävästi (mikäli rahoitus sen mahdollistaa) työelämän tarpeet ja lainsäädännön pätevyysvaatimukset huomioon ottaen.

Määrällisenä tavoitteena on noin 50 uutta työterveyshuollon erikoislääkäriä vuosittain.

Tällä korjataan edelleen vallitsevaa erikoislääkäripulaa suhteessa lainsäädännön pätevyysvaatimukseen, sekä eläköitymisestä johtuvaa alalta poistumaa lähivuosina.

Sisällöllisesti kehitämme erikoislääkärikoulutusta uuden OPS 2015-17 tavoitteiden suuntaisesti. Tavoitteena on että valmistuva työterveyshuollon erikoislääkäri

1. tuntee työn ja terveyden yhteydet ja osaa toimia työn terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja työhön liittyvien voimavarojen edistämiseksi yksilöiden, työpaikkojen ja moniammatillisen työterveystiimin kanssa
2. osaa arvioida ja tukea yksilöiden työkykyä yhteistyössä työpaikan, terveydenhuollon, kuntoutuspalveluiden, sosiaalivakuutusjärjestelmän ja työvoimahallinnon kanssa
3. kykenee työterveysyhteistyössä asettamaan toiminnalle tavoitteita, perustelemaan tarpeellisia toimenpiteitä ja arvioimaan niiden vaikuttavuutta yhdessä asiakkaiden kanssa.

Opetuksen sisällöllisen kehittämisen **tavoitteenamme** on vuonna 2016

- lisätä opetuksen substansseja ja materiaaleja työkyvyn ja työllistymiskyvyn tukemisesta, toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista, yleisestä työelämäosaamisesta
  - o tietoja, taitoja ja ajattelutapoja
- kehittää koulutuksen tutkimusperustaisuutta:
  - o tuoreeseen tutkimustietoon perustuvaa koulutusta,
  - o tutkimus- ja oppimisprosesseja tukevaa koulutusta,
  - o erikoistujien valmiuksia tutkimiseen sekä
  - o tutkimuksen ja koulutuksen vuorovaikutusta
- kehittää oppimisen arvioinnin käytäntöjä
- kouluttajalääkärien koulutus tärkeänä keinona edellisiin
- laatia verkko-opetuksen jatkokehittämissuunnitelma

Koulutusjärjestelmään liittyvänä tavoitteena on varmistaa

- yhteiskunnallisesti tärkeän työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoituksen jatkuminen myös rahoituslakikauden jälkeen
- työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erityiskysymysten huomioon ottaminen uudistettaessa kaikkien alojen erikoislääkärikoulutuksen rakenteita

3. Yliopistojen yhteistyö

Oppialan koulutuksen valtakunnallisesta koordinaatiosta, resursseista ja koulutuksen kehittämisen linjauksista vastaa valtakunnallinen työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen koordinaatioryhmä, jonka muodostavat oppialan professorit. Ryhmän puheenjohtajana toimii vuonna 2016 professori Kimmo Räsänen. Kokouksia järjestetään tarpeen mukaan 6-8 kertaa vuodessa.

Kaksi kertaa vuodessa kokoontuvaan laajennettuun koordinaatioryhmään kuuluvat professorien lisäksi kliiniset opettajat, pedagoginen asiantuntija, verkkopedagogit ym. koulutuksen toteutukseen osallistuva henkilöstö sekä yliopistojen koulutuspäälliköt. Laajoihin kaksipäiväisiin työkokouksiin kutsutaan vierailuille myös tärkeimpien sidosryhmien edustajia (STM, TTL, EK, SAK, STTK, Akava, STLY ja asiasta riippuen myös KELA ja THL).

Kliiniset opettajat kokoontuvat 6 - 8 kertaa vuodessa koulutuksen käytännön toteuttamista, rakennetta, sisältöä ja kehittämistä koskeissa asioissa koordinaatiotyöryhmän asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Ryhmän puheenjohtajana toimii kliininen opettaja Jarmo Heikkinen. Kliinisten opettajien ryhmän kanssa rinnakkain kokoontuu kouluttajakoulutustyöryhmä, jonka puheenjohtajana toimii ma. professori Leena Ala-Mursula.

Yhteistä Työterveyshuollon virtuaaliyliopistoa koordinoi Helsingin yliopisto, yliopistojen yhteisen erikoislääkärikoulutuksen toimintasuunnitelman ja koordinaatioryhmän päätösten mukaisesti. Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavat professori Kari Reijula, kliininen opettaja Timo Leino ja verkkopedagogiikan asiantuntija Lena Selänne Helsingin yliopistosta yhteistyössä muiden yliopistojen verkkokoulutusasiantuntijoiden kanssa.

Koulutuksen tutkimusperustaisuuden kehittämisen koordinaatiotehtävissä aloittaa professori Jukka Uitti.

Valtakunnallisen loppukuulustelun vaatimusten ja kuulusteluvuorojen koordinoinnista vastaa Helsingin yliopiston erikoislääkärikoulutuksen toimikunta.

Yliopistojen yhteistyöstä erikoislääkärikoulutuksen toteuttamisessa laaditaan vuonna 2016 sopimukset valmistelutyön pohjalta. Myös yliopistojen ja Työterveyslaitoksen välille laaditaan puitesopimus.

3.1. Erikoistuvien neuvonta ja ohjaus

Erikoistumiskoulutus toteutuu työssä oppien, koulutusohjelman määrittämällä palvelujaksoilla ja koulutusohjelman tavoitteiden suuntaisesti. Oppimista tuetaan kouluttajalääkärien antamalla henkilökohtaisella ohjauksella ja oppimisen säännöllisillä arvioinneilla, toimipaikkakoulutuksilla ja teoreettisilla kurssimuotoisilla koulutuksilla. Yliopistot antavat erikoistujille neuvontaa ja ohjausta koko kuusivuotisen erikoistumisajan. Tähän liittyen tehdään kiinteää yhteistyötä tiedekuntien opintohallintojen kanssa.

Starttiseminaarit ovat pakollinen osa erikoistumiskoulutusta. Niitä tarjotaan kaikissa yliopistoissa vähintään kaksi kertaa vuodessa yliopistokohtaisin täydennyksin, joita ovat verkkokurssi erikoistumissuunnitelman tekemiseksi tai portfoliotehtävän käynnistäminen. Osa yliopistoista tarjoaa myös jatkostartteja ja loppuspurtteja opintojen loppuunsaattamisen tukemiseksi.

3.2. Koulutuspaikkayhteistyö

Yliopistot tekevät koulutuspaikkasopimukset työterveyshuoltojakson koulutuspaikkojen kanssa sekä työkyvyn arviointi ja kuntoutus -jakson yksityisten koulutuspaikkojen kanssa. Koulutuspaikat vastaavat toimipaikkakoulutuksen ja henkilökohtaisen ohjauksen järjestämisestä. Koulutuspaikkojen tulee käyttää tässä yliopistojen hyväksymiä kouluttajalääkäreitä.

Yliopistot koordinoivat koulutuspaikkayhteistyötä sopimusten, neuvonnan ja ohjauksen keinoin, tiiviissä yhteistyössä tiedekuntien opintohallintojen kanssa. Koulutuspaikkasopimukset tarkistetaan kolmen vuoden välein ja koulutuspaikkojen muutostilanteissa. Alueellisia yhteistyötapaamisia ja koulutuksia koulutuspaikkaverkostolle järjestetään yliopistokohtaisin käytännön

3.3. Kouluttajakoulutus

Yliopisto hyväksyy hakemusten perusteella kouluttajalääkärit. He sitoutuvat pedagogiseen koulutukseen ja yhteydenpitoon vähintään vuosittain. Kouluttajaoikeudet tarkistetaan kolmen vuoden välein.

Kouluttajalääkärien koulutus on keskeisen tärkeä tuki koulutuksen tasalaatuisuudelle. Tarjolla on yliopistokohtaisin variaatioin prosessimaisia ½ - 1 vuoden kestoisia kouluttajakoulutuksia sekä osassa yliopistoja perinteisiä puolen päivän mittaisia moduulikoulutuksia, joita kouluttajat suorittavat kahdeksan moduulin verran. Osa yliopistoista tarjoaa jatkoksi pedagogisten teemojen kertaustilaisuuksia, lisäksi pedagogisena koulutuksena ja yhteydenpitona toimivat starttiseminaarit ja koulutuspaikkojen aluekoulutukset ja muut vähintään kolmen tunnin kestoiset tilaisuudet.

Valtakunnallisesti tarjotaan virtuaaliyliopiston moodle-oppimisympäristön opettajainhuone ja kouluttajalääkäreille suunnattu Lukuvuoden avajaiset -seminaari. Kouluttajat ovat luonnollisesti myös tervetulleita koko verkoston valtakunnalliseen seminaariin.

Kouluttajalääkäriin oppaan uusimisessa ja paperiversiota täydentävän verkkomateriaalin laatimisessa on edetty vuonna 2015, ja työ saatetaan loppuun vuonna 2016 pedagoginen erityisasiantuntija Ritva Horpun johdolla.

3.4. Yhteistyö Työterveyslaitoksen kanssa

Yliopistot ja Työterveyslaitos tekevät työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen yhteistyötä monella tavalla. Työterveyslaitos toteuttaa STM:n lukuun rahoituslain mukaisen määrärahan hallinnonin. Pedagoginen erityisasiantuntija palvelee kaikkia yliopistoja Työterveyslaitokselta käsin. Työterveyslaitos huolehtii erikoislääkärikoulutuksen yliopistollisen opetussuunnitelman edellyttämän kuuden kuukauden työterveyslaitosjakson järjestämisestä. Työterveyslaitoksella on viisi toimipistettä (Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio ja Oulu), joissa työterveyslaitosjakson voi suorittaa. Aluetoimipisteissä jakso toteutetaan kliinisen työn

osalta yhteistyössä paikallisen yliopistollisen keskussairaalan työlääkätieteen poliklinikan kanssa. Erikoistumistoimia on yhteensä 23, joista 11 toimen rahoitus tulee rahoituslain erillismäärärahasta. Jakso on mahdollista suorittaa myös opetussuunnitelmassa nimettyjen keskussairaaloiden työlääkätieteen poliklinikoilla yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa.

Työterveyslaitosjaksoa kehitetään rakentamalla koulutuksellisia sisältömoduuleja keskeisistä työterveyshuoltoa tukevista tieteenaloista, kuten työhygieniasta, ja huolehtimalla näiden tarjonnasta valtakunnallisesti.

Työterveyslaitos tarjoaa lisäksi täydennyskoulutusta, kuten työterveyshuollon pätevoittävää koulutusta, mikä osaltaan täydentää erikoistujien kurssimuotoista koulutusta.

3.5. Muu koulutusyhteistyö

STM:n Terveystieteiden ammattihenkilöiden neuvottelukunnan (TANK) alaisessa erikoislääkärikoulutuksen koordinaatiojaksossa toimii pysyvänä asiantuntijana ma. professori Leena Ala-Mursula.

Helsingin yliopiston professori Kari Reijula toimii Euroopan erikoislääkäriyhdistyksessä (UEMS) alamme erikoislääkärikoulutuksen kehittämistyöryhmän puheenjohtajana.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen koko valtakunnallinen verkosto osallistuu alan koulutusten järjestämiseen yliopistojen lääketieteellisten tiedekuntien muiden oppialojen, Suomen Työterveyslääkäriyhdistyksen (STLY) ja sen alaosastojen, alueellisten Lääketiedetapahtumien, Kelan ja vakuutusjärjestelmän sekä työsuojeluviranomaisten kanssa. Erikoislääkärikoulutuksen työelämäyhteyksiä ylläpidämme työskentelemällä valtakunnallisissa ja alueellisissa työterveys- ja työhyvinvointialan verkostoissa. Osallistumme myös alan substanssia ja koulutuksen kehittämistä koskeviin koulutuksiin, seminaareihin ja kongresseihin kotimaassa ja ulkomailla.

4. Valtakunnallinen koulutus

4.1. Valtakunnalliset seminaarit

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari

Järjestävä yliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Ajankohta: 23.–24.11.2016

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari järjestetään tällä kertaa Kuopiossa. Seminaarin teemana on joustava työelämä. Alustava ohjelma julkaistaan toukokuussa 2016.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan. Seminaari hyväksytään kouluttajilta vuosittain vaaditaksi osallistumiseksi yliopiston järjestämään pedagogiseen ja muuhun koulutukseen.

Kouluttajalääkärien lukuvuoden avajaiset

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto, järjestetään kaikilla paikkakunnilla videovälitteisesti
Ajankohta: syksy 2016

Lukuvuoden avajaiset on syyskuussa järjestettävä valtakunnallinen seminaari, jossa käsitellään erikoislääkärikoulutuksen ja ohjauksen ajankohtaisia asioita. Seminaari suunnitellaan yhteistyössä viiden yliopiston kesken, ja vuonna 2016 sen käytännön järjestelyistä vastaa Helsingin yliopisto.

4.2. Ohjatut koulutukset

Ammattitauti-työpaja

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Kurssin tavoitteena on valmentaa erikoistuvaa TTL-jaksoa varten. Kurssin käytyään erikoistuva tuntee taustalla olevan lainsäädännön, osaa kirjoittaa hyvän lähetteen, ymmärtää viranomaisohjeet ja yleisimpien ammattitautien tutkimisen periaatteet, menetelmät ja taitaa E-lausunnon kirjoittamisen. Kurssiin liittyy ennakkotehtäviä, kurssin aikana käydään läpi potilastapauksia ja harjoitellaan E-lausunnon kirjoittamista. Tehtävien hyväksytyt suorittaminen on kurssin hyväksymisen edellytys. Verkkomateriaalin ohella kurssiin liittyy lähipäiviä, joissa on kouluttajina kokeneita ammattitautilääkäreitä.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Arbetsmedicin och företagshälsovård (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Kurssi, johon sisältyy lähipäiviä. Kurssilla käydään läpi tavallisimmat työterveyshuollon keskeinen sanasto ja dokumenttien laatiminen, lähetteen ja lausuntojen kirjoittamista sekä työterveysneuvottelujen sekä sopimusten laatimista ruotsiksi. Kurssin aikana käydään läpi myös ammattitautidiagnostiikkaan liittyvät tilanteet ruotsiksi ja kurssi valmentaa siltä osin Työterveyslaitosjaksoa varten, koska Turussa on poliklinikalla myös ruotsinkielisiä potilaita. Kurssi sisältää kaksi lähipäivää, kirjallisia harjoituksia, videoita ja työpaikkavierailuja.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Eettisesti haastavat tilanteet työterveyslääkärin työssä (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Eettisesti haastavat tilanteet työterveyslääkärin työssä –työpajojen suunnittelu ja toteutus erikoistuville ja kouluttajalääkäreille vuoden 2016 aikana. Tarkoituksena on esitellä minkälaisiin eettisiin haasteisiin ja dilemmoihin työterveyslääkäri työssään törmää ja miten hän voisi näitä haasteita käsitellä.

Epidemiologia

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Verkkokurssilla opetellaan epidemiologian peruskäsitteitä työterveyden näkökulmasta. Kurssin suoritettuaan opiskelija ymmärtää epidemiologian peruskäsitteet, osaa hahmotella tutkimussuunnitelman, tuntee sairauksien esiintyvyyden mittaluvut, epidemiologisen tutkimuksen tyypit, aineiston analysoinnin pääperiaatteet, syy-yhteyden arvioinnin sekä tutkimuksen tulkinnan periaatteet ja osaa arvioida virhelähteitä sekä lukea kriittisesti julkaisuja.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Epidemiologian työpaja

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Epidemiologian kurssi perustuu itseopiskelukurssiin, johon liitetään kaksi lähipäivää, jossa on vierailevia luennoitsijoita. Lähipäiviin liittyy kurssilaisten omia tehtäviä, joiden suorittaminen on kurssin suorittamisen edellytys. Kurssin suoritettuaan erikoistuva osaa laatia yksinkertaisia tutkimussuunnitelmia ja ymmärtää eri tutkimusasetelmien edut ja rajoitukset. Tavoitteena on myös että erikoistuva osaa lukea kriittisesti muiden tekemiä tutkimuksia ja ymmärtää niiden vahvuudet ja rajoitukset. Kurssin käynyt tuntee myös tavallisimmat tiedonhaun lähteet, sekä tilasto-ohjelmat ja osaa tehdä yksinkertaisia analyysejä.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Epätavallinen työ ja työterveyshuolto

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Verkkokurssin tavoitteena on oppia, mitä on epätavallinen työ ja miten työurat ovat muuttuneet työelämän muutoksissa, sekä oppia ymmärtämään epätavallisen työn vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Ergonomiaa työterveyslääkäreille, jatkokurssi (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto, yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa

Ajankohta: syksy 2016

Kurssi sisältää lähipäiviä ja verkkotehtäviä. Kurssin käytyään osallistuja osaa tehdä itsenäisesti ergonomiainterventioita moniammatillisissa tiimissä. Kouluttajana toimivat mm. FT Virpi Fagerström ja FT Kristiina Hellstén.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Företagshälsovårdprocesser på svenska (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: 4.4–12.5.2016

Työterveysyhteistyötä tehdään myös ruotsinkielellä. Kurssilla käydään läpi tavallisimmat työterveysyhteistyön käytännön prosessien tilanteet ruotsiksi. Kurssi on tarkoitettu sekä ruotsia työssään käyttäville erikoistuville, jotka tekevät yhteistyötä ruotsinkielisten yritysten edustajien ja työntekijöiden kanssa. Kurssi sisältää kaksi lähipäivää, luennot videoidaan ja materiaali ja harjoitukset tehdään verkossa.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan

Inneklimat och hälsa (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Kurssin käytyään erikoistuva hallitsee sisäilmaongelmakentän keskeisen sanaston ruotsiksi, ymmärtää ruotsiksi kirjoitettuja raportteja, pystyy tekemään ruotsinkielisiä oirekyselyjä, analysoimaan tuloksia ja tekemään niistä johtopäätöksiä, riskinarviointia ja suosituksia sekä pystyy osallistumaan sisäilmaryhmien työskentelyyn ja konsultoimaan rakennusalan ja mikrobiologian ammattilaisia ruotsiksi. Kurssi sisältää lähipäiviä, joiden tehtävien hyväksyty suorittaminen on kurssin suorittamisen edellytys.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Kuntoutus ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Kurssi antaa erikoistuvalla lääkärille perustiedot siitä, miten työterveyshuollossa ja työpaikalla kuntoutuksen eri keinoja voi käyttää työssä jatkamisen ja työhön paluun tukemisessa. Kurssi sisältää lähipäiviä ja verkko-osuuden.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Metalliteollisuus

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Kurssi antaa erikoistuvalla lääkärille perustiedot siitä metallialan työpaikkojen työterveyshuollosta, altisteista, riskinarvioinnista, ergonomiasta ja ennaltaehkäisevän työterveyshuollon mahdollisuuksista alan työpaikoilla. Kurssilla on verkkomateriaalin lisäksi kaksi lähipäivää ja kenttäkäyntejä alueen raskaan teollisuuden työpaikoille. Kurssi sisältää lähipäivien lisäksi verkko-osuuden ja tehtäviä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Miten valmistaudun toimintasuunnitelmapalaveriin? (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Oulun yliopisto

Ajankohta: 2016

Vuonna 2016 tarjottavan uuden ohjatun verkkokurssin tavoitteena on oppia työterveysyhteistyön toteuttamisessa tärkeitä taitoja ja ajattelutapoja. Kurssin käytyään opiskelija on syventänyt ymmärrystään työterveyshuollon monitasoisista asiakkuuksista, taitojaan työterveysyhteistyön tavoitteiden asettelusta yhdessä asiakkaiden kanssa, taitojaan raportoida työterveystoimintaa monipuolisesti sekä taitojaan arvioida ja sanoittaa toiminnan vaikuttavuutta eri näkökulmista. Esillä ovat myös sanallisten aineistojen raportoinnin taidot, joista on hyötyä kaikenkokoisissa asiakkuuksissa, tilanteissa joissa mahdollisuudet kvantitatiivisiin analyyseihin ovat rajalliset.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 15 t

Occupational diseases (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Vuonna 2016 tarjottavan uuden ohjatun verkkokurssin tavoitteena on oppia ammattitautidiagnostiikan kansainvälisiä käytäntöjä, oppia englanninkielinen terminologia ja oppia lukemaan kriittisesti ammattitautien epidemiologiaa käsittelevää kansainvälistä kirjallisuutta. Kurssin käytyään opiskelija pystyy lukemaan kriittisesti alan lehtiä, osaa konsultoida kansainvälisiä asiantuntijoita englanniksi sekä kirjoittaa tapauselostuksen englanniksi omasta ammattitautitapauksestaan tai lyhennelmän englanniksi suomenkieliseen lehteen tarkoitettu tapauselostuksesta.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 15 t

Pienyritysten työterveyshuolto (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Oulun yliopisto

Ajankohta: kurssi rakennetaan vuoden 2016 aikana, toteutus joko loppuvuodesta 2016 tai vuoden 2017 puolella

Tuutoroitu verkkokurssi, jossa keskitytään pienyritysten työterveyshuollon erityispiirteisiin ja toimintatapoihin. Tavoitteet täsmennetään kurssin rakentamisen edetessä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan kurssin rakentamisen edetessä

Sisäilmakurssi riskinarvioinnin näkökulmasta

Järjestävä yliopisto: Turun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Kurssi tarjoaa monipuolisen katsauksen sisäilmatutkimuksen menetelmiin, riskinarviointiin ja riskikommunikaatioon, toksikologiaan, uusiin altistumisen ja vasteenmittausmenetelmiin. Kurssiin sisältyy kaksi lähipäivää ja käytännön harjoituksia ja kenttäkäyntejä. Kurssin käytyään erikoistuva pystyy aiempaa paremmin toimimaan sisäilmatyöryhmien lääketieteellisenä asiantuntijana, osaa tulkita mittauspöytäkirjoja ja osaa lukea kriittisesti alan julkaisuja. Kurssiin sisältyy myös ympäristölääketieteellinen näkökulma.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Sisäilmaongelmien arviointi työterveyslääkärin työssä

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Kurssi antaa yleiskuvan siitä, mitä sisäilmaongelmissa voi tulla vastaan. Kurssi on käytännön läheinen ja sen oppeja voi hyvin soveltaa työterveyshuollon arjen työssä. Kurssi järjestetään päivän mittaisena lähiopetuksena. Kurssin läpikäytyään työterveyshuoltoon erikoistuva lääkäri tuntee muun muassa: keskeisimmät työpaikan sisäilmaongelmien aiheuttajat ja niiden yleisyyden sekä työterveyshuollon moniammatillisen toiminnan pääpiirteet sisäilmaongelmien tunnistamisessa ja hallinnassa.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 6 t

Terveyden edistäminen työterveyshuollossa

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Kurssilla käsitellään terveyden edistämistä yksilön ja työpaikan näkökulmista, perehdytään vaikuttaviin toimintatapoihin ja moniammatilliseen yhteistyöhön työterveyshoitajan ja muiden työterveyshuollon ammattilaisten kanssa. Tutustumme myös työterveysyhteistyössä tapahtuvan työpaikan terveyden edistämistoiminnan hyviin käytäntöihin ja harjoitellamme niiden käyttöä omassa työssä. Kurssiin sisältyy verkko-osuus ja lähipäivä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Tieteellisen tutkimuksen perusteita

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: 1.2.–31.5.2016

Verkkokurssin tavoitteena on oppia tieteellisen tutkimuksen perusteita ja tutkimuksen soveltamista työterveyshuollon käytäntöön.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Työelämäntuntemusta työterveyslääkärille (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto
Ajankohta: syksy 2016

Kurssilla paneudutaan niihin keskeisiin asioihin, jotka työterveyslääkärin tulee hallita työelämän tuotannollisista ja taloudellisista periaatteista, jotta saadaan käsitys siitä, millä pohjalla yritykset toimivat. Kurssi sisältää lähipäiviä ja verkko-osuuden.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan

Työhyvinvointi

Järjestävä yliopisto: Oulun yliopisto
Ajankohta: syksy 2016

Tuutoroidulla verkkokurssilla opiskelija perehtyy työhyvinvoinnin käsitteeseen sekä oppii kuvaamaan yhden asiakaskuntaansa kuuluvan toimi- tai ammattialan työhyvinvoinnin erityispiirteet, ja osaa soveltaa tietoa asiakassuhteen rakentamisessa sekä työterveyshuollon toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Työhön paluun tuki

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto
Ajankohta: syksy 2016

Tämän verkkokurssin tavoitteena on perehtyä työhön paluuseen ja siihen liittyviin tukitoimiin. Onnistunut työhön paluu sairaudesta johtuneen poissaolon jälkeen on tärkeää, koska sillä on merkitystä, ei vain työntekijöiden hyvinvoinnin, vaan myös työurien pidentämisen ja työkyvyttömyyseläkkeiden kannalta.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Työllistymiskyvyn tukeminen (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Oulun yliopisto
Ajankohta: kevät 2016

Työllistymiskyvyn terveydellisten edellytysten tukeminen on ajankohtainen terveystarkastusperuste ja uusi painotus myös OPSissa. Kurssin käytyään opiskelija on perehtynyt työllistymiskyvyn tukemisessa tärkeisiin käsitteisiin ja ajattelutapoihin sekä lisännyt valmiuksiaan paikallisten yhteistyöverkostojen rakentamiseen. Ensimmäinen kurssi rakentuu ennakkolukemistosta, lähiopetuspäivästä ja sovellustehtävistä. Lähiopetuspäivässä videoitujen luentoklippien ja muun materiaalin pohjalle rakennetaan sittemmin itseopiskelumateriaali tai verkkokurssi myöhemmin määriteltävällä tavalla.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: haetaan

Työpaikkaselvitys

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto, yhteistyössä Itä-Suomen ja Oulun yliopistojen kanssa
Ajankohta: syksy 2016

Kurssilla perehdytään työpaikkaselvityksen suunnitteluun ja toteuttamiseen erikokoisissa yrityksissä ja käydään läpi riskinarvioinnin perusteita ja menetelmiä. Työpaikkaselvitys opitaan tekemään siten, että se toimii työterveyshuollon toiminnan perustana. Kurssilla opitaan työpaikkaselvityksen merkitys osana työterveysyhteistyötä ja yrityksen turvallisuustoimintaa. Kurssin aikana tehdään perus- tai suunnattu

työpaikkaselvitys oman kouluttajalääkärin ohjauksessa jossakin itse sovitussa yrityksessä. Kurssi sisältää lähipäiviä ja verkko-osuuden.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Työterveyshuollon ja työsuojelun yhteistyö: toiminta häirintätapauksissa

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Työterveyshuolto voi tehdä yhteistyötä työpaikan työsuojeluorganisaation kanssa monella tavoin. Perehdymme työsuojelutoimintaan yrityksissä ja työsuojelutarkastustoimintaan Suomessa pitäen pääfokuksen häirintään kohdistuvissa tilanteissa. Perehdymme siihen, mikä on työterveyshuollon rooli suhteessa työpaikan työsuojelutoimintaan ja toisaalta työsuojelutarkastuksiin. Kurssi sisältää lähipäiviä ja verkko-osuuden.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t

Työterveyslääkäri ja talous (uusi kurssi)

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: kurssi rakennetaan vuoden 2016 aikana, toteutus vuonna 2017

Verkkokurssin tavoitteena on oppia ymmärtämään työterveyshuollon toimintaympäristön taloudelliset lainalaisuudet.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

Työterveyslääkärin lakipakki 1

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: syksy 2016

Verkkokurssin tavoitteena on avata työterveyshuollossa työskenteleville lääkäreille työterveyshuollon kannalta keskeisiä lakeja. Pääpaino tässä lakipakin ensimmäisessä osassa on puhtaasti työterveyshuoltoa koskevassa työterveyshuoltolainsäädännössä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t. Lisäksi Tampereen yliopisto hyväksyy kurssin Moniammatillisten johtamisopintojen valinnaiseen osaan 1 op oppimispäiväkirjan kanssa.

Työterveyslääkärin lakipakki 2

Järjestävä yliopisto: Tampereen yliopisto

Ajankohta: 1.2.–31.5.2016

Verkkokurssin tavoitteena on avata työterveyshuollossa työskenteleville lääkäreille työterveyshuollon kannalta keskeisiä lakeja. Tässä Työterveyslääkärin lakipakin toisessa osassa perehdytään työturvallisuuslakiin ja työsuojelulakiin.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t. Lisäksi Tampereen yliopisto hyväksyy kurssin Moniammatillisten johtamisopintojen valinnaiseen osaan 1 op oppimispäiväkirjan kanssa.

Työterveysneuvottelu

Järjestävä yliopisto: Itä-Suomen yliopisto

Ajankohta: 21.3.–15.5.2016

Tämän verkkokurssin jälkeen osallistuja ymmärtää työterveysneuvottelujen merkityksen osana työkyvyn ja työhön paluun tukea; hallitsee työterveysneuvottelujen sujuvan käymisen ja niihin liittyvät hyvät kokouskäytännöt ja osaa toimia ammattilaisena myös ristiriitaisissa neuvotteluissa; ymmärtää työterveysneuvottelujen merkityksen ja roolinsa siinä osana yrityksen kanssa tehtävää aktiivista työterveysyhteistyötä; hallitsee työterveysneuvotteluihin liittyvät tietosuojakysymykset; pystyy käymään työterveysneuvottelua työntekijää ja työnantajaa hyödyttävällä tavalla. Kurssi on päivitetty vuonna 2015.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 10 t

Työtoimintalähtöinen työterveyshuolto

Järjestävä yliopisto: Oulun yliopisto

Ajankohta: kevät 2016

Verkossa tuutoroidun kurssin käytyään opiskelija on syventänyt ymmärrystään työterveyshuollon menettelytapojen teoreettisista ja historiallisista lähtökohdista sekä lisännyt taitojaan ja työkalujaan osuvien tavoitteiden ja toimintamuotojen valitsemisessa, asiakkaiden muuttuvia tilanteita ja työtoimintaa yhteistyössä jäsentäen. Kurssi sisältää ennakotyöskentelyä, opetusvideoita, verkkokeskustelun Moodle-oppimisympäristössä sekä välitehtävistä koottavan kirjallisen tuotoksen.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 15 t

4.3. Itseopiskelu

Ammattitaudit

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto

Kurssi on päivitetty viimeksi vuonna 2015.

Kurssin tavoitteena on oppia ammattitauteihin liittyvät keskeisimmät asiat; käsitteet, lainsäädäntö, ilmoitusvelvollisuus, tavallisimpien ammattitautien yleisyys, ammattitautien selvittäminen ja tutkimusten porrastus.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

A-Step Työterveyslääkäri ja työpaikkojen alkoholihaittojen ehkäisy

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

Kurssi päivitetään vuonna 2015.

A-Step -kurssilla osallistuja perehtyy työyhteisöjen päihdehaittoja ehkäisevään työhön ja tähän aiheeseen liittyvään yhteistyöhön työpaikkojen kanssa. Kurssin sisältöön kuuluvat mm. AHA-lyhytkyselyn ja A-Step -työkalun sekä päihdeohjelman käyttö työpaikkojen alkoholihaittojen ehkäisyn ja varhaisen puuttumisen välineinä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 5 tuntia, edellyttää kurssitehtävän hyväksytysti suorittamista.

B-lausunto: Miksi ja mihin kirjoitan hyvän lausunnon?

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

Kurssi valmistuu vuonna 2015.

Työterveyshuollon erikoislääkärin yksi keskeinen osaamisalue on työ- ja toimintakyvyn arviointi. Itseopiskelukurssilla painotetaan potilastapauksiin liittyvän harjoittelun lisäksi laajempaa ymmärrystä siitä, mitä tarkoitusta varten ja miksi B-lausuntoja kirjoitetaan.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

E-lausunnot ja tapaturmat

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi on valmistunut vuonna 2014.

Kurssin jälkeen osallistuja osaa laatia hyvän E-lausunnon, tuntee E-lausunnon käyttöaiheet ja tuntee tapaturmalajien perustiedot, lainsäädännölliset ja käytännölliset erot sekä korvausten sisällöt (ammattitaudit pois lukien) koskien sosiaali- ja lakisääteisiä vakuutuksia.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 5 t, edellyttää kurssitehtävän hyväksytysti suorittamista.

Elintarviketyö

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi on päivitetty viimeksi vuonna 2015.

Kurssin tavoitteena on perehdyttää elintarvikealan työolosuhteisiin, altisteisiin ja niiden hallintaan. Aihealueina käsitellään mm. alan erityispiirteitä terveystarkastukseen ja hygieniavaatimuksiin sekä jauhopölyaltistumista, toistotyötä ja lämpötyöolosuhteita.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Epidemiologia

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssin tavoitteena on antaa perustiedot epidemiologiasta ja edistää työterveyttä koskevien epidemiologisten tutkimusten tulkinnan taitoa.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Kemikaalien terveystarkastusten arviointi ja hallinta

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi valmistuu vuonna 2015.

Kurssin jälkeen osallistuja tuntee kemikaalien terveystarkastusten arvioinnin periaatteet, osaa etsiä tietoa kemikaalien vaaraominaisuuksista ja tietää keinoja kemikaalialtistumisen arviointiin ja altistumisen hallintaan. Osallistuja tuntee myös työterveyshuollon velvollisuudet ja roolin liittyen työpaikan kemikaaliturvallisuuteen.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Konepajatyö

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssilla käsitellään konepajatyön terveysvaaroja ja niiden hallintaa, erityisesti hitsaustyön näkökulmasta. Aihealueita mm. ovat altistuminen ja ammattitaudit konepajateollisuudessa. Kurssin tavoitteena on myös tutustuttaa kurssilaiset hitsauksessa käytettäviin erilaisiin laitteisiin sekä eri hitsausmenetelmiin.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Kuinka voin auttaa? Vuorovaikutustaitoja työterveyslääkäreille

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Kurssi valmistuu vuonna 2015.

Tällä itseopiskelukurssilla perehdytään kahteen vuorovaikutus-/potilashaastattelun metodiin: motivoivaan haastatteluun ja ratkaisu- eli voimavarakeskeiseen menetelmään. Näiden metodien käyttöönotolla sujuvoitetaan potilashaastatteluja, huomioidaan potilaan näkökulma paremmin, lisätään asiakastyytyväisyyttä sekä parannetaan kykyä motivoida ja sitouttaa asiakas tarvittaviin hoitoihin ja elämäntapamuutoksiin.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 5 t, edellyttää kurssitehtävän hyväksytysti suorittamista.

Kuljetusala- ja ajoterveytapauksia

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi valmistui vuonna 2014.

Tällä kurssilla opitaan kohtaamaan ja ratkaisemaan eteen tulevia kuljetusalaan ja ajokykyyn liittyviä ongelmia tapausten avulla. Kurssin tavoitteena on perehdyttää voimassaoleviin ajokorttien terveysvaatimuksiin ja oppia soveltamaan saamaansa tietoa käytännön työssä.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Kuntoutus ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Tämän kokonaisuuden tarkoituksena on antaa erikoistuvalla lääkärille perustiedot siitä, miten työterveyshuollossa ja työpaikalla kuntoutuksen eri keinoja voi käyttää työssä jatkamisen ja työhön paluun tukemisessa. Työkyvyn tuki työssä korostuu työterveyshuollon ja kuntoutuksen tiivis tapauskohtainen, ts. työpaikka- ja työntekijäkohtainen, yhteistyö.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Lakipakki - osa 1

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi on valmistunut vuonna 2015.

Kurssin tavoitteena on avata työterveyshuollossa työskenteleville lääkäreille työterveyshuollon kannalta keskeisiä lakeja. Pääpaino tässä lakipakin ensimmäisessä osassa on puhtaasti työterveyshuoltoa koskevassa työterveyshuoltolainsäädännössä.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Maatalousyrittäjien työterveyshuolto

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Kurssi on päivitetty vuonna 2015.

Kurssin suorittaminen antaa perustiedot maatalousyrittäjien työterveyshuollosta. Kurssin käytyään osallistuja siis tuntee maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvän lainsäädännön; osaa soveltaa maatalousyrittäjien hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita; osaa tehdä yhteistyötä maatalousyrittäjien ja heidän sidosryhmiensä kanssa työhyvinvoinnin lisäämiseksi; tunnistaa yleisimmät työolojen riskit, keskeiset työperäiset sairaudet ja

ammattitaudit; tuntee maatalousyrittäjien lääkinällisen ja ammatillisen kuntoutuksen erityispiirteet ja osaa ohjata sopivaan kuntoutukseen.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 5 t, edellyttää verkkotentin hyväksytysti suorittamista.

Melu ja työ

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Tietoaineistosta voi lukea mm. ääneen ja meluun liittyvistä käsitteistä, kuulemisen fysiologiasta ja anatomiasta, melun vaikutuksista, meluallistumisen arvioinnista, meluntorjunnasta ja kuulonsuojaimista, meluvammasta, ja meluallistamiseen työhön liittyvistä terveystarkastuksista.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Näkökulmia suomalaisen työn, työlääkätieteen ja työterveyshuollon kehityshistoriaan

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Kurssi on päivitetty vuonna 2015.

Kurssin jälkeen osallistuja tuntee suomalaisen työn, työlääkätieteen ja työterveyshuollon kehityshistoriaa; osallistujalla on selkeä käsitys nykykäytäntöön johtaneista tekijöistä; osallistuja ymmärtää työn ja yhteiskunnallisen kehityksen merkityksen työterveyshuollon kehitykselle; osallistujan identiteetti työterveyslääkärinä vahvistuu.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t, edellyttää kurssitehtävän hyväksytysti suorittamista.

Opettajainhuone

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Aluetta päivitetään jatkuvasti

Opettajainhuone on tieto- ja viestintäalue yliopistojen kanssa kouluttajasopimuksen tehneille kouluttajalääkäreille. Huoneessa jaetaan hyviä pedagogisia vinkkejä ja materiaaleja opettamisen ja ohjaamisen tueksi ja samalla kouluttaja voi verkostoitua muiden kouluttajien kanssa.

Päihheet ja työterveyshuolto

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi on päivitetty vuonna 2015.

Kurssi antaa valmiuksia päihdeongelman tunnistamiseen, päihdepotilaan kohtaamiseen, hoidontarpeen arviointiin sekä myös hoidon toteuttamiseen työterveyshuollossa.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Rakennusalan työterveyshuolto

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssilla perehdytään rakennusalan ammatteihin ja työtehtäviin, sekä niiden terveysvaikutusten arviointiin ja ongelmien ennaltaehkäisyyn. Kurssi paneudutaan myös riskikartoitukseen ja terveystarkastuksen tekoon näille ammattiryhmille. Tavoitteena on oppia ymmärtämään rakennusalan toimialana ja antaa työvälineitä rakennusalan työterveyshuollon ja työturvallisuuden kehittämiseen.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Sisäilma ja terveys

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssilla perehdytään laajasti sisäilmaoireisiin, pohditaan potilastapauksia ja saadaan tietoa työpaikoille suositellusta sisäilmatyöryhmän toiminnan toimintamallista.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Tapauspankki

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Tällä kurssialueella on tapausselesteita seuraavista aihealueista: alkoholismi, kipuileva myyjä, kuntoutustarpeen arviointi, kuulon heikkeneminen, lääkäripotilas, masennus sekä vesirokko ja raskaus. Vuonna 2016 tapauspankkia uudistetaan ja sinne on tulossa lisää mm. erityisäitiyspäivärahaa, kliinistä, kuntoutusta ja ammatillista kuntoutusta koskevia tapauksia.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Tehokas tiedonhaku

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssilla käsitellään mm: tiedonhaun perusteita, tärkeimpiä työterveyshuollon tiedonlähteitä ja internet-hakukoneiden tehokasta käyttöä.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Terveysalan työterveyshuolto (uusi kurssi)

Vastuuyliopisto: Oulun yliopisto
Kurssi valmistuu vuonna 2016.

Itseopiskelukurssi tukee kokonaiskuvan rakentamista terveysalan työn keskeisistä altisteista ja terveysriskeistä, voimavaratekijöistä, työkyvyn tukemisen mahdollisuuksista sekä työhyvinvoinnin haasteista terveysalan muutoksissa.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Terveystalous työterveyshuollossa

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2015.

Terveystalouden kurssin tavoitteena on oppia ymmärtämään työterveyshuollon toimintaympäristön taloudelliset lainalaisuudet sekä oman työterveyshuoltoyksikön taloudelliset mahdollisuudet ja rajoitteet sekä kyetä kertomaan palvelujensa käyttäjille työterveyshuollon taloudellisesta merkityksestä yritykselle.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Tupakoinnin lopettamisen tuki työterveyshuollossa

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi valmistui vuonna 2015.

Kurssin käytyään osallistuja osaa suunnitella tupakoinnin lopettamisen tukitoimia yhteistyössä työpaikan kanssa, osaa organisoida moniammatillisesti toteutetun tupakasta vieroituksen omassa työterveyshuoltoyksikössä sekä tuntee "Tupakkariippuvuus ja tupakasta vieroitus" Käypä hoito -suosituksen mukaisen potilaan kohtaamisen tupakasta vieroituksessa.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Työelämäntuntemus

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto
Kurssi päivitetään loppuvuodesta 2015.

Työterveyslääkäri toimii terveydenhuollon, työelämän ja sosiaalivakuutuksen rajapinnoilla. Hän tarvitsee työssään tietoa, ymmärrystä ja osaamista työelämästä ja sitä säätelevistä tekijöistä. Kurssi antaa tähän hyvät perusvalmiudet.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 t, edellyttää kurssitehtävän hyväksytysti suorittamista.

Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssin tavoite on esitellä oleellisia asioita työhyvinvoinnin psykologisista perusteista, joita työterveyslääkärin tulee tietää. Se esittelee myös alalla käytettyjä teorioita, joita käytetään tutkimuksissa ja myös alan artikkeleissa.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Työn fyysisen kuormittavuuden arviointi

Vastuuyliopisto: Tampereen yliopisto
Kurssi on päivitetty vuonna 2015.

Tämän kurssin tavoitteena on antaa perustiedot työn fyysisen kuormittavuuden arvioinnista, menetelmistä ja ehkäisystä.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Työnäkö

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi on päivitetty vuonna 2014.

Kurssilla käsitellään työnäköä laajasti; näön tutkimista työterveyshuollossa ja näkemiseen liittyvien olosuhteiden selvittämistä työympäristössä.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Työpaikkaselvitys

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto
Kurssi päivitetään vuonna 2016.

Kurssiin jälkeen osallistuja osaa suunnitella ja toteuttaa perustyöpaikkaselvitys yhdessä yrityksen kanssa niin, että se tukee yrityksen työturvallisuustoimintaa ja ohjaa työterveyshuollon toteuttamista. Oleellinen osa kurssia on myös riskinarviointiprosessiin perehtyminen.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

Työterveyshuolto tutuksi (uusi kurssi)

Vastuuyliopisto on Itä-Suomen yliopisto.

Kurssi on uusi ja se avataan helmikuussa 2016.

Kurssi on tarkoitettu erityisesti työterveyshuollossa työnsä vasta aloittaneille lääkäreille. Kurssin jälkeen osallistujalla on hyvä yleiskäsitys siitä, mitä työterveyshuollossa tehdään ja mitä työterveyshuollon erityisosaaminen on.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 15 t, edellyttää kurssitehtävän hyväksyttyä suorittamista.

Tärinätauti

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

Kurssi päivitetään vuonna 2015.

Kurssi on itseopiskelukurssi, jonka tietoaaineisto sisältää materiaalia koko kehon tärinästä. Kliininen osio keskittyy vain käsiin kohdistuvan tärinän aiheuttamaan ammattitautiin: tärinätautiin.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

5. Helsingin yliopisto

Helsingin yliopistossa erikoistuu 287 lääkäriä (8.8.2014), sopimuskoulutuspaikkoja on 112 ja kouluttajia on 147.

5.1. Projektit ja hankkeet

Taitava toimija -hanke

Koulutuspaikkayhteistyön kehittämistä koskeva projekti ”Taitava Toimija” käynnistettiin keväällä 2014. Hankkeen tavoitteena on erikoislääkärikoulutuksen laadun varmistaminen yhteistyössä koulutuspaikkojen kanssa. Koulutuksen toteutumista ja sen reunaehdoja selvitettiin haastatteluin viidessä eri koulutuspaikassa. Haastatteluiden sisällönanalyysi valmistuu 2016. Haastattelutulosten pohjalta toteutetaan koulutusyhteistyötä tukeva interventio vuoden 2016 aikana. Interventiosta kerätään palaute ja sen vaikutuksia on suunniteltu seurattavaksi kyselyllä puoli vuotta intervention jälkeen. Näiden toimien jälkeen hanke ja ehdotukset yhteistoiminnan jatkumisesta raportoidaan.

Oppimisen arvioinnin kehittäminen

Vuonna 2016 käynnistetään kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on kehittää malli työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen palvelujaksoille oppimisen ja edistymisen arviointiin. Projektin ensimmäisessä vaiheessa selvitetään erikoistujien ja kouluttajalääkäreiden käsityksiä ja nykyisiä toimintamalleja oppimisen arviointiin liittyen. Tähän selvitykseen perustuen projektin toisessa vaiheessa kehitetään yhdessä erikoistujien ja kouluttajalääkäreiden kanssa arvioinnin malli työterveyshuollon erikoistumiskoulutukseen, selvitetään mikä voisi edistää tällaisen mallin käyttöön ottoa kentällä, ja suunnitellaan interventio mallin juurruttamiseksi kentälle.

Projektin lopuksi interventioprosessia ja sen vaikutuksia seurataan ja malli vakiinnutetaan arviointikäytäntöjen systematisoimiseksi. Projektin toteutetaan yliopistojen yhteistyössä ja sitä koordinoi Helsingin yliopisto.

Kouluttajan opas

Kouluttajalääkäreiden työtä tuetaan laatimalla uudistettu Kouluttajan opas. Opas painetaan ja siitä tehdään verkkojulkaisu. Toimitustyötä koordinoi Helsingin yliopisto.

Työelämä -oppikirja

Työelämää käsittelevä oppikirja tuotetaan yhteistyössä Kustannusosakeyhtiö Duodecimin kanssa ja kirja valmistuu v. 2016 loppuun mennessä. Kirjan keskeisenä tavoitteena on parantaa ja monipuolistaa työterveyshuollossa toimivien teoreettista osaamista työelämästä ja sen avulla pystytään nykyistä paremmin arvioimaan työelämän vaikutuksia työterveyshuollon asiakkaisiin ja potilaisiin. Kirjan lukujen kirjoittajiksi on saatu työelämän eri alojen asiantuntijoita. Oppikirjaa tullaan käyttämään lääketieteellisissä tiedekunnissa työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen lisäksi myös perusopetuksessa.

5.2. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaari erikoistumisensa aloittaville

Seminaari järjestetään kaksi kertaa vuoden 2016 aikana; kevät- ja syyslukukauden alussa. Seminaarissa uudet erikoistujat saavat käsityksen koulutuksen rakenteesta, oppimistavoitteista ja -vaatimuksista ja he aloittavat oman henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman laatimisen. Myös kouluttajalääkäreiden toivotaan osallistuvan starttiseminaariin yhdessä erikoistuvansa kanssa. Starttiseminaarista ei myönnetä tunteja teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen.

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma-kurssi (tth-es)

Kurssi järjestetään kerran lukukaudessa starttiseminaariin liittyen. Kurssilla rakennetaan verkossa suoritettavien osatehtävien avulla ohjatusti henkilökohtainen opintosuunnitelma oman erikoistumiskoulutuksen tueksi. Koulutuksesta myönnetään 10 tuntia teoreettista kurssimuotoista koulutusta.

Jatkostarttiseminaari jo pidempään erikoistuville

Seminaari järjestetään kerran vuodessa ja kohderyhmänä on erikoistumisen loppuvaiheessa olevat erikoistujat. Seminaarin tarkoituksena on antaa tukea ja käytännön neuvoja jo pidempään opiskelleille erikoistumisen loppuun saattamiseksi.

Tutkimustaitokoulutus

Ylläpidämme pääosin työterveyshuoltoon erikoistuville lääkäreille suunnattua tutkimustaitoja kehittävää verkostoa. Verkostossa järjestetään 4-8 tapaamista vuosittain erilaisista tutkimuksen ja sen tekemisen näkökulmista sekä soveltamisesta työterveyshuollon käytäntöön.

5.3. Kouluttajakoulutus

Kouluttajalääkärin ohjaustaidot

Ajankohta: 5.2., 4.3., 1.4. ja 22.4.2016

Kouluttajalääkärin ohjaustaidot on yhden lukukauden mittainen kurssi, joka koostuu 4 lähipäivästä ja välitehtävistä.

Kurssin käynyt kouluttajalääkäri:

- tuntee työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta ohjaavat määräykset, koulutuksen tavoitteet (opetussuunnitelma ja lokikirja) sekä Virtuaaliyliopiston tarjoamat työvälineet ja materiaalit
- tuntee aikuisen oppimisen ja ohjauksen peruskäsitteitä sekä erityisesti työssä oppimisen pedagogisia perusteita
- osaa ohjata erikoistujaa henkilökohtaisten oppimistavoitteiden määrittelyssä opetussuunnitelman mukaisesti
- osaa arvioida erikoistujan oppimisen edistymistä lokikirjan edellyttämällä tavalla
- osaa soveltaa erilaisia työssä oppimista tukevia ohjausmenetelmiä omassa työssään
- osaa tarkastella omaa toimintaansa ohjaajana, kuvata omia oppimis- ja ohjauskäsitteisiään sekä arvioida omia vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan ohjaajana

Lähipäivissä käytetään opiskelumenetelmiä (mm. lyhyet luennot, keskustelut, reflektointitehtävät, vuorovaikutusharjoitukset, havainnointi), joita kurssille osallistujat voivat hyödyntää myös erikoistujan ohjauksessa. Kurssin välitehtävät edistävät osaltaan opitun soveltamista omaan työhön. Kurssi tukee myös kouluttajalääkäreiden keskinäistä verkostoitumista ja hyvien käytäntöjen jakamista.

Kouluttajalääkäriin pedagogiset iltapäivät

Vuonna 2016 järjestetään 3-4 pedagogista iltapäivää, jotka on suunnattu etenkin kouluttajalääkäriin perustaidot jo hankkineille. Tilaisuuksien tavoitteena on syventää edelleen kouluttajien pedagogista osaamista.

6. Itä-Suomen yliopisto

Itä-Suomen yliopistossa on 16.9.2015 kirjoilla 107 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä. Yliopiston hyväksymiä kouluttajalääkäreitä on 45. Sopimuskoulutuspaikkoja on 35, joista kunnallisia yksiköitä on 11 (yhteensä 15 toimipistettä), yksityisiä 17 (22) ja kuntoutuslaitoksia 6 (6).

Vuoden 2016 syksyllä järjestämme työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallisen seminaarin. Vuonna 2016 tuotamme yhden uuden itseoppiskelukurssin, Työterveyshuollon peruskurssin. Muilta osin toimintamme jatkuu melko vakiintuneesti: järjestämme vuoden aikana viisi tuutoroitua kurssia, kumppanuuskoulutuksen, kolme aluekoulutusta, päivitämme vastuukurssejamme ja osallistumme Lukuvuoden avajaiset- koulutustilaisuuteen.

6.1. Projektit ja hankkeet

Vuodelle 2015 suunniteltua Koulutuspaikkojen tuki -projektia muokattiin ja se käynnistettiin vasta syksyllä 2015, projekti jatkuu alkuvuoden 2016. Tavoitteena on saada kuvattua ohjaustapaamisten malli ja raportoida se alan lehdessä.

6.2. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaarit

Ajankohdat: 3.2.2016 ja 5.10.2016

Starttiseminaari on erikoistujalle pakollinen. Seminaarissa uudet erikoistujat saavat käsityksen koulutuksen rakenteesta, oppimistavoitteista ja -vaatimuksista. Myös kouluttajalääkäreiden toivotaan osallistuvan starttiseminaariin yhdessä erikoistuvansa kanssa.

Starttiseminaarista ei kerry tunteja teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Kouluttajille se hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi yliopiston järjestämäksi koulutukseksi.

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma Tth-Es

Starttiseminaareista (kts. yllä) alkavalla verkkokurssilla erikoistuja tekee henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman eli suunnitelman siitä, miten aikoo erikoistumisensa toteuttaa. Kurssin aikana pohditaan tehtävien kautta omaa osaamista ja oppimista sekä pohditaan, miten omaa osaamista lähdetään syventämään. Suunnittelua ohjaavat erikoislääkärikoulutuksen pysyväismääräykset, opinto-opas ja lokikirja. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää oppimistehtävien tekemistä sekä henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman palauttamista.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 10 tuntia. Kouluttajille startti hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi yliopiston järjestämäksi koulutukseksi.

Aluekoulutukset

Ajankohdat: tammikuu, elokuu

Aluekoulutukset järjestetään iltapäivän mittaisina tilaisuuksina Joensuussa, Jyväskylässä, Kuopiossa ja Mikkelissä. Koulutukset on suunnattu alueella työterveyshuollossa toimiville lääkäreille, erikoistujille ja kouluttajille. Koulutuksissa käsitellään ajankohtaisia erikoislääkärikoulutukseen ja työterveyteen liittyviä aiheita. Tilaisuudet mahdollistavat matalan kynnyksen osallistumisen yliopistojen järjestämään koulutukseen ja ovat osa yliopiston koulutuspaikkayhteistyötä.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan 3 tuntia. Kouluttajille aluekoulutus hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi yliopiston järjestämäksi koulutukseksi.

Kumppanuuskoulutukset

Ajankohdat: helmi-, touko- ja lokakuu

Työterveyshuollon, yleislääketieteen ja geriatrian yksiköt suunnittelevat ja järjestävät yhteistyössä näiden erikoisalojen erikoistujille kolme päivän mittaista seminaaria.

Teoreettiset kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: anotaan kunkin päivän sisällön ja keston mukaan.

6.3. Kouluttajakoulutus

Kouluttajaoikeudet saadessaan kouluttajat sitoutuvat pitämään yllä kouluttajan valmiuksia osallistumalla yliopiston järjestämään pedagogiseen ja muuhun kouluttajakoulutukseen säännöllisesti vuosittain. Osallistuminen koulutuksiin on siis edellytys kouluttajaoikeuksien säilyttämiselle.

Tth-PEDA Kouluttajalääkärin ohjaustaidot

Ajankohta: helmikuu-toukokuu 2016

Tth-PEDA Kouluttajalääkärin ohjaustaidot on tarkoitettu kouluttajalääkäreiden peruskurssiksi heidän pedagogisen osaamisensa vahvistamiseksi ja kouluttajien verkostoitumiseksi. Koulutus alkaa helmikuussa verkossa, siihen kuuluvat kolme lähipäivää järjestetään Kuopiossa helmi-, maaliskuu- ja huhtikuussa ja yksi puolen päivän Lync-tapaaminen toukokuussa. Koulutukseen voivat osallistua minkä tahansa yliopiston kanssa kouluttajasopimuksen tehneet kouluttajalääkärit.

Kurssin laajuus on kaksi opintopistettä. Kouluttajille kurssi hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi yliopiston järjestämäksi koulutukseksi. UEF:ssa kurssi on aiemmin hyväksytty valinnaiseksi osaksi Lähijohtajakoulutusta (30 op).

Tth-PEDA 2.0 Kouluttajalääkäriin jatkot

Ajankohta: syyskuu – marraskuu 2016

Jatkot on pedagogista täydennyskoulutusta kouluttajalääkäriä jo vuosia toimineille. Jatkot koostuvat osallistumisesta Lukuvuoden avajaisiin, yhteen aluekoulutukseen, yhteen erilliseen lähipäivään sekä verkkotyöskentelyyn.

Kurssin laajuus on kaksi opintopistettä. Kouluttajille kurssi hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi yliopiston järjestämäksi koulutukseksi.

6.4 Muu toiminta

Yksikkömme on keskeinen Pohjoismaiden Ergonomiayhdistyksen "NES2016 –Ergonomics in Theory and Practice" –konferenssin järjestäjä 14.8-17.8.2016 Siilinjärven Kunnonpaikassa. Konferenssi sopii hyvin työterveyshuollossa toimiville lääkäreille, ja siitä anotaan 15 tuntia teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Lisätietoja: <http://www.uef.fi/fi/web/nes2016>.

7. Oulun yliopisto

Oulun yliopistossa on kirjoilla lokakuun 2015 tilanteen mukaan 133 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä, joita kouluttaa 65 kouluttajalääkärinä 27 työterveyshuollon koulutuspaikkasopimuksen ja 5 kuntoutusjakson koulutuspaikkasopimuksen puitteissa. Osa koulutuspaikkasopimuksista kattaa useamman koulutustyöterveysaseman, joita on yhteensä 48.

7.1. Projektit ja hankkeet

Oulun yliopisto osallistuu kouluttajaoppaan ja työelämäperiaaleihin viimeistelyyn aktiivisesti.

7.2. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaarit kevät ja syys

Starttiseminaari järjestetään puolivuositteittäin. Uusien erikoistujien toivotaan osallistuvan kouluttajalääkäreidensä kanssa. Seminaaripäivän tavoitteena on antaa tukea erikoislääkäriin ajattelutavan ja identiteetin rakentamiseen, minkä yhtenä keinona luodaan ymmärrystä ammattimme historiasta ja tulevaisuuden näkymistä. Lisäksi tarjotaan käytännön tietoa opinnoista ja niiden raameista sekä tukea omien opintojen suuntaamiseen. Verkostoitumista haluamme tukea myös. Seminaariin kuuluu ennakkotehtävänä työterveyshuollon osaamista koskevan artikkelin lukeminen sekä luonnostelu paperille omasta polusta työterveyslääkäriksi. Jälkimmäinen samalla aloittaa portfoliotehtävän, joka palautetaan myöhemmin professorille, eli HOPS täydennyksenä erikoistujat aloittavat oman erikoislääkäriportfolionsa rakentamisen. Starttiseminaari on pakollinen osa erikoislääkärikoulutusta. Siitä ei myönnetä teoreettisen koulutuksen tunteja.

Koulutuspaikkojen aluetapaamiset

Tapaamme perinteisesti erikoistuvia, kouluttajalääkäreitä sekä koulutuspaikkojen edustajia Pohjois-Suomen eri alueilla vuosittain. Aluetapaamiset ovat kouluttajalääkäreille pedagogista koulutusta ja erikoistuvat voivat laskea sen toimipaikkakoulutukseen, osallistuminen on koulutuspaikoille osa koulutuspaikkaoikeuksien ylläpitämistä.

Keväällä 2016 järjestämme tilaisuudet Rovaniemellä, Kemi-Tornion alueella sekä Kajaanissa, syksyllä Oulussa ja Kokkolan alueella. Aluetapaamisissa käsitellään erikoislääkäriskoulutuksen ajankohtaisia asioita, kentän näkökulmasta tärkeitä asioita ja lisäksi vuoden 2016 aluetapaamisissa erityisteemana käsittelemme työllistymiskyvyn ylläpitämiseen liittyviä tehtäviä ja osaamisia työterveyslääkärin työssä. Samalla keräämme vuorovaikutteisesti kentän kokemuksia ja näkökulmia uuteen teemaan, josta valmistelemme kurssia virtuaaliyliopistoon.

Työlääketieteen seminaari

Osallistumme alueellisten työterveysalan toimijoiden verkostossa työterveyslääkäreille suunnattujen työlääketieteen kuukausikatsausten järjestämiseen huhtikuun vuorolla. Koulutuksellinen teema täsmentyy lähempänä, mutta opetuksemme fokuksen mukaisesti tavoitteenamme on aina, että tilaisuuden jälkeen osallistuja on syventänyt ymmärrystään työterveyslääkärin tarvitsemista työelämäosaamisista. Työlääketieteen kuukausikatsauksissa myös huolehdimme yliopistollisen opetuksen työelämäyhteyksistä aloittamalla seminaarin katsauksella yliopiston kannalta ajankohtaisista asioista.

7.3. Kouluttajakoulutus

Kouluttajalääkärin ohjaustaidot

Koulutuksessa keskitytään kouluttajalääkäreiden pedagogisten ohjaustaitojen kehittämiseen linjakkaan opetuksen mukaisesti tavoitteiden asettamisesta arviointiin. Koulutukseen sisältyy kolme lähipäivää Oulussa (17.3.2016, 14.4.2016, 19.5.2016) sekä itsenäistä välityöskentelyä. Ohjaajina toimivat professori (ma), LT Leena Ala-Mursula ja suunnittelija, TtT Kati Utriainen Oulun yliopistosta ja erityisasiantuntija, VTT Ritva Horppu Työterveyslaitokselta.

Uusien kouluttajalääkärien perehdytysiltapäivä

Varaudumme järjestämään syksyllä 2016 uusien kouluttajalääkärien perehdytysiltapäivän, jos tarvetta ilmenee. Alkuinfon saamiseksi uudet kouluttajalääkärit ovat lisäksi tervetulleita starttiseminaareihin.

8. Tampereen yliopisto

Tampereen yliopistossa on 9.10.2015 kirjoilla 191 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä. Yliopiston hyväksymiä kouluttajalääkäreitä on 96. Sopimuskoulutuspaikkoja on 44, joista kunnallisia yksiköitä on 14, yksityisiä 25 ja kuntoutuslaitoksia 5.

Vuonna 2016 painopistealueita ovat olemassa olevien verkkokurssien käytön lisääminen ja niiden päivittäminen ja kehittäminen. Järjestämme vuoden aikana kuusi tuutoroitua kurssia sekä kaksi työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma verkkokurssia. Tuottamamme itseopiskelukurssit ovat koko ajan käytettävissä virtuaaliyliopistossa näkyvillä olevan listauksen mukaisesti. Itseopiskelukursseja päivitetään noin kerran vuodessa. Lisäksi tuotamme kokonaan uuden verkkokurssin Työterveyslääkäri ja talous.

8.1. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaarit

Starttiseminaareja järjestetään 1-2 kertaa kevätlukukaudella ja 1-2 kertaa syyslukukaudella, ja ne on tarkoitettu sekä erikoistuville että kouluttajille. Seminaarin tavoitteena on tutustua työterveyshuollon erikoislääkäritutkinnon rakenteeseen ja sisältöön, henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekoon, koulutustarjontaan ja työterveyshuollon virtuaaliyliopistoon.

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma Tth-Es

Starttiseminaareista alkavalla verkkokurssilla erikoistuja tekee henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman eli suunnitelman siitä, miten aikoo erikoistumisensa toteuttaa. Kurssin aikana pohditaan tehtävien kautta omaa osaamista ja oppimista sekä pohditaan, miten omaa osaamista lähdetään syventämään. Suunnittelua ohjaavat erikoislääkärikoulutuksen pysyväismääräykset, opinto-opas ja lokikirja. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää oppimistehtävien tekemistä sekä henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman palauttamista.

Työterveyshuollon seminaarit

Erikoistujille ja kouluttajille järjestetään seminaareja ajankohtaisista aiheista, yksi syyslukukaudella ja yksi kevätlukukaudella.

Tutkimustaitokoulutus

Järjestämme erikoistuville ja heidän kouluttajilleen kevätlukukaudella kolme ja syyslukukaudella kolme tilaisuutta lähitapaamisina.

8.2. Kouluttajakoulutus

Kouluttajalääkäriin tiivistetty moduulikoulutus

Tampereen yliopistossa kouluttajakoulutuksessa jatketaan tiivistetyn moduulikoulutuksen mallia, jossa 8 moduulia käydään läpi prosessimaisesti 4 koulutuspäivän aikana.

9. Turun yliopisto

Työterveyshuollon oppiaineessa toimii kokoaikainen professori, jonka vastuualueena on työterveyshuolto ja ympäristölääketeide, kaksi osa-aikaista kliinistä opettajaa ja osa-aikainen verkkopedagogi. Työterveyshuollon viisivuotisen professuurin Työsuojelurahaston hanke päättyy kesäkuussa 2016.

Koulutettavia on 103 ja kouluttajia noin 30. Yliopiston tarjoama koulutus muodostuu tiistaiseminaareista, kouluttajakoulutuksesta ja Vera Hjelt-seminaareista. Vuoden 2016 aikana on opetustiloja käytettävissä aikaisempaa vähemmän.

9.1. Aluekohtainen koulutus

Ajankohta: Kevätlukukaudella järjestetään

Starttiseminaari, lähipäivä

Seminaarissa uudet erikoistujat saavat käsityksen koulutuksen rakenteesta, oppimistavoitteista ja -vaatimuksista. Myös kouluttajalääkäreiden toivotaan osallistuvan starttiseminaariin yhdessä erikoistuvansa kanssa.

TTH-es kurssi, verkossa

Starttiseminaarista alkavalla verkkokurssilla erikoistuja tekee henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman. Kurssin tehtävissä pohditaan omaa osaamista ja oppimista sekä pohditaan, miten omaa osaamista syvennetään. Oppimista ohjaavat erikoislääkärikoulutuksen pysyväismääräykset, opinto-opas ja lokikirja. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää oppimistehtävien tekemistä sekä henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman palauttamista.

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tunnit: 10 tuntia.

Jatkostartti, lähipäivä

Kyseessä on erikoistumisen loppuvaiheessa oleville erikoistuville tarkoitettu neuvottelu- ja opintopäivä koulutuksen loppuun saattamisen vauhdittamiseksi yhdessä kokeneiden kouluttajien ja työnohjaukseen pätevyityneen kollegan kanssa. Tavoitteena on löytää yhdessä ratkaisuja opintojen viivästyessä ja avata pullonkauloja yksilöllisten ratkaisujen avulla.

Kurssista ei saa kurssimuotoisen koulutuksen tunteja.

9.2. Kouluttajakoulutus

Koulutus kouluttajalääkäreille järjestetään edelleen moduulikoulutuksena.

Ajankohta: Kevätlukukaudella järjestetään 2-3 moduulia lähiopetuksena. Kouluttajana toimii Kristiina Toivola ja tarvittaessa Ritva Horppu.

Syyslukukaudella järjestetään 2-3 moduulia lähiopetuksena. Opettajat kuten keväällä.

Kouluttajat kutsutaan mukaan myös Vera Hjelt-akatemian tilaisuuksiin, joita pidetään 2-3 kertaa vuodessa. Seminaareissa on tieteellistä ohjelmaa.

9.3. Muu toiminta

Tiistaiseminaareihin kutsutaan kotimaisia asiantuntijoita ja ulkomaisia vierailijoita esitelmöimään ajankohtaisista teemoista. Lisäksi järjestetään retkiä ja työpaikkakäyntejä yhteistyössä Lounais-Suomen työpaikkalääkärit ry:n kanssa.

10. Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto

Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto (TTHVYO) tarjoaa koko verkostolle verkkovälitteisen mahdollisuuden toimia, kouluttaa ja verkostoitua. Sen toimintaa koordinoidaan Helsingin yliopistosta ja siihen palkataan rahoituslain määrärahasta kliininen opettaja ja verkkopedagogiikan asiantuntija. Toimintaa kehitetään yliopistojen yhteisesti sopiman strategian mukaisesti. Verkkopedagogien työryhmään kuuluu jokaisen yliopiston verkkopedagogin lisäksi kaksi kliinistä opettajaa. Työryhmä suunnittelee yhteistä toimintaa ja kehittämistyötä. Asiat viedään edelleen kliinisten opettajien ja kouluttajakoulutustyöryhmän sekä koordinaatioryhmän kokouksiin.

Vuonna 2014 tehdyssä työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen arvioinnissa ehdotettiin, että virtuaaliyliopistosta tulisi "erikoislääkärikoulutuksen keskeinen, pakollinen elementti, joka ohjaa työpaikoilla tapahtuvaa koulutustoimintaa" (Pyörälä & Hakkarainen 2015). Yhtenä työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen vuoden 2016 strategisena elementtinä tulee olemaan verkkokoulutukseen panostaminen ja sen puitteissa laaditaan verkko-opetuksen jatkokehittämissuunnitelma.

Vuonna 2016 virtuaaliyliopisto kehittää toimintaansa ja on mukana seuraavissa projekteissa:

Vuoden 2016 projektit	
Kurssien laadunkehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Otetaan laatukriteerityökalu käyttöön • Laadun jatkuva seuranta • Tutkimusta ajankäytöstä jatketaan
Itseopiskelukurssien päivitys	<ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutteiset videot
Kouluttajakoulutuksen integroiminen	<ul style="list-style-type: none"> • Työryhmä • Rääätälöityjä verkkokurseja • Ohjeet kouluttajalääkäreille

Kouluttajanopas	<ul style="list-style-type: none"> • Ollaan mukana verkkoversion toteutuksessa
Sähköinen lokikirja	<ul style="list-style-type: none"> • Työryhmä • Piloitoidaan Moodle-toteutusta
Pelillisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan ja tehdään esimerkkikurssi Moodleen
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään yhteistyötä Oppimisen arvioinnin kehittäminen -projektin kanssa

Vuonna 2015 aloitettua laatutyötä jatketaan vuonna 2016. Laatukriteerityökalu otetaan käyttöön ja sitä kehitetään edelleen. Laatutyön tuloksia käsitellään kevään laajennetussa koordinaatioryhmän kokouksessa. Arviointiraportissa (Pyörälä & Hakkarainen 2015) haastettiin myös tuottamaan enemmän vuorovaikutteisia multimediaratkaisuja. Vuonna 2016 panostetaan varsinkin itseopiskelukurssien laadun parantamiseen ja vuorovaikutteisten videoiden tekoon. Myös vuonna 2015 aloitettua ajankäyttötutkimusta jatketaan vuonna 2016.

Arviointiraportissa (Pyörälä & Hakkarainen 2015) todettiin: ”Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen pedagoginen koulutus ja virtuaaliympäristö kytkeytyvät kiinteästi toisiinsa ja niitä olisi hyvä kehittää kokonaisuutena, jossa virtuaaliyliopisto olisi kouluttajille ja ohjaajille myös innostava pedagoginen oppimisympäristö.” Tätä varten on vuonna 2015 perustettu valtakunnallinen työryhmä, jota vetää Marianne Rytönen (UEF). Työryhmä aloittaa toimintaansa varsinaisesti vuonna 2016. Mahdollisina toimintamuotoina voisi olla: Kouluttajalääkärien peruskurssi verkossa perustuen uuteen Kouluttajanoppaaseen ja PEDA-tiiviskurssin kehittäminen.

Vuonna 2016 pilotoidaan lokikirjan täyttämistä Moodlessa. Tätä varten perustetaan valtakunnallinen työryhmä, joka suunnittelee pilotin keväällä 2016. Syksyllä 2016 pilotti käynnistyy sovitulla paikkakunnilla. Jatketaan vuonna 2015 aloitettua pelillisyyden hanketta ja pilotoidaan sitä jollain kurssilla. Kurssien arviointia kehitetään yhdessä valtakunnallisen Oppimisen arvioinnin kehittäminen -projektin kanssa.

Virtuaaliyliopiston toimintaa ja sitä koskevaa tutkimustyötä esitellään niin paikallisissa (yliopistojen omat seminaarit ja tilaisuudet), kansallisissa (esim. ITK, SULOP) kuin kansainvälisissä (esim. AMEE, ICOH) konferensseissa, joista saadaan samalla merkittävää uutta tietoa oman toiminnan kehittämiseen.

Verkkosivut

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen verkkosivut tarjoavat tietoa koulutuksesta erikoistujille, kouluttajalääkäreille ja muille kiinnostuneille. Verkkosivut päivitetään vuoden 2015 aikana, tosin osa päivitystyöstä voi siirtyä vielä vuoden 2016 alkupuolelle. Keskeisimmät sivut käännetään ruotsiksi ja englanniksi. Uudistuksen yhteydessä siirrytään käyttämään Wordpress-järjestelmää ja vaihdetaan palvelimentarjoaja. Pääsivut (tthvyo.fi) sijaitsevat vielä vanhalla palvelimella (Primocom) kunnes uudet sivut ovat valmiit, jonka jälkeen ne tulevat sijaitsemaan SceneGroupin palvelimella.

Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston blogi (blogi.tthvyo.fi) ja Helsingin yliopiston työterveyshuollon koulutuksen sivut (hy.tthvyo.fi) siirrettiin vuonna 2015 SceneGroup:n palvelimelle. Blogiin kirjoitetaan erikoistumisen, oppimisen ja työterveyshuollon ajankohtaisuuksista. Blogiin kirjoittamista jatketaan vuonna 2016 ja sen kirjoittamiseen toivotaan kaikkien osallistuvan. Valtakunnalliselle seminaarille tehtiin vuonna 2015 omat verkkosivut (valtakunnallinenseminaari.tthvyo.fi).

Verkkokoulutusympäristö

TTHVYO:n verkko-oppimisympäristö Moodle (moodle.tthvyo.fi) sijaitsee Itä-Suomen yliopiston palvelimella. Yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston Oppituvan kanssa jatketaan Moodle-järjestelmän tuessa sekä päivityksissä.

Perjantai-meetingit

TTHVYO mahdollistaa Työterveyslaitoksen perjantai-meetingien suoratoiston ja tallennuksen. Oulun yliopiston videopalvelu välittää suoratoiston. Vuonna 2015 on testattu Helsingin yliopiston videopalvelun tallennuspalvelua. Toimivaa tapaa toimia etsitään vielä ja tallennus tapahtuu TTL:n, Oulun ja Helsingin yliopistojen videopalveluiden yhteistyöllä. Tallennukset tallennetaan lopuksi TTHVYO:n Vimeo-videopalvelimelle.

Sosiaalinen media ja tiedotus

TTHVYO:lla on ryhmät Facebook- ja LinkedIn -palveluissa. Varsinkin Facebook ryhmä on aktiivinen ja siellä tiedottamiseen toivotaan kaikkien osallistuvan. TTHVYO löytyy myös Twitter:ssä, SlideShare:ssa ja Instagram:ssa. Sosiaalisen median toivotaan tavoittavan erikoistujat, kouluttajalääkärit ja muut työterveyshuollon koulutuksesta kiinnostuneet. Vuonna 2016 tehdään sosiaalisen median käytön koulutusmateriaalia.

Verkkosivujen ja sosiaalisen median ohella TTHVYO tiedottaa toiminnastaan Työterveyslääkärilehdessä ja tarvittaessa paperisin esittein.

Lähteet

Pyörälä, E. & Hakkarainen, K. (2015). Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen arviointi kaudelta 2009-2013: Arviointiraportti. Teoksessa Räsänen, K., Toivonen A., Pyörälä, E. & Hakkarainen, K. (toim.): Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen arviointi kaudelta 2009-2013. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2015:11.

Lausunto

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen professorit sekä Työterveyshuollon virtuaaliyliopistoa koordinoiva Helsingin yliopisto esittävät varattavaksi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen, sen kehittämiseen liittyvän virtuaaliyliopiston toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin sekä muihin erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (Liite 2) vuonna 2016 tämän suunnitelman ja budjetin mukaiset varat. Edellä olevat asiat on käsitelty työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallisen koordinaatioryhmän kokouksessa 7.12.2015.

Helsingissä 18.12.2015

*Klaus Olkkola
Johtaja
Clinicum
Helsingin yliopisto*

*Kari Reijula
Professori
Clinicum, kansanterveystieteen osasto
Helsingin yliopisto*

*Leena Ala-Mursula
Professori ma.
Oulun yliopisto
Koordinaatioryhmän puheenjohtaja*

Liite 1

Kurssit ja seminaarit (*uusi)	Järjestäjät	Ajankohta
Aluetapaamiset	UEF, OY	kevät ja syksy 2016
Ammattitauti-työpaja	TY	kevät 2016
Arbetsmedicin och företagshälsovård*	TY	kevät 2016
Eettisesti haastavat tilanteet työterveyslääkäriin työssä*	HY	syksy 2016
Epidemiologia	TaY	syksy 2016
Epidemiologia-työpaja	TY	kevät 2016
Epätyypillinen työ ja työterveyshuolto	TaY	syksy 2016
Ergonomiaa työterveyslääkäreille*	TY, UEF	syksy 2016
Företagshälsovårdprocesser på svenska*	HY	kevät 2016
Inneklimat och hälsa*	TY	syksy 2016
Jatkostarttiseminaari	HY, TY	kevät 2016
Kumppanuuskoulutukset	UEF	kevät ja syksy 2016
Kuntoutus ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa	HY	syksy 2016
Metalliteollisuus	TY	syksy 2016
Miten valmistaudun toimintasuunnitelmapalaveriin?*	OY	kevät 2016
Occupational diseases*	TY	kevät 2016
Pienyritysten työterveyshuolto*	OY	syksy 2016 tai kevät 2017
Sisäilmakurssi riskinarvioinnin näkökulmasta	TY	kevät 2016
Sisäilmaongelmien arviointi työterveyslääkäriin työssä	HY	syksy 2016
Starttiseminaari	HY, OY, UEF, TaY, TY	kevät ja syksy 2016
Terveysten edistäminen työterveyshuollossa	HY	kevät 2016
Tieteellisen tutkimuksen perusteita	TaY	kevät 2016
Tutkimustaitokoulutus	HY, TaY	kevät ja syksy 2016
Työelämäntuntemusta työterveyslääkäreille*	HY	syksy 2016
Työhyvinvointi	OY	syksy 2016
Työhön paluun tuki	TaY	kevät 2016
Työllistymiskyvyn tukeminen*	OY	kevät 2016
Työlääkätieteen seminaari	OY	kevät 2016
Työpaikkaselvitys	HY, UEF, OY	syksy 2016
Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma (tth-es)	HY, UEF, TaY, TY	kevät ja syksy 2016
Työterveyshuollon ja työsuojelun yhteistyö: toiminta häirintätapauksissa	HY	kevät 2016
Työterveyshuollon seminaarit	TaY, TY	kevät ja syksy 2015
Työterveyslääkäri ja talous*	TaY	kevät 2017
Työterveyslääkäriin lakipakki 1	TaY	syksy 2016
Työterveyslääkäriin lakipakki 2	TaY	kevät 2016
Työterveysneuvottelu	UEF	kevät 2016
Työtoimintalähtöinen työterveyshuolto	OY	kevät 2016
Valtakunnallinen seminaari	UEF	syksy 2016

Kouluttajakoulutus	Järjestäjät	Ajankohta
Kouluttajalääkäriin ohjaustaidot (tiiviskurssi)	HY, OY	kevät 2016
Kouluttajalääkäriin pedagogiset iltapäivät	HY	kevät ja syksy 2016
Kouluttajalääkäriin tiivistetty moduulikoulutus	TaY	kevät ja syksy 2016
Lukuvuoden avajaiset	HY, OY, UEF, TaY, TY	syksy 2016
Opettajainhuone	UEF	itseopiskelu
Kouluttajalääkärien moduulikoulutukset	TY	kevät ja syksy 2016
Tth-PEDA 2.0 Kouluttajalääkäriin jatkot	UEF	syksy 2016
Tth-PEDA Kouluttajalääkäriin ohjaustaidot	UEF	kevät 2016
Uusien kouluttajalääkärien perehdytysiltapäivä	OY	syksy 2016

Itseopiskelu (*uusi)	Järjestäjät	Päivitys	Teor.tunnit
Ammattitaudit	TaY	2015	
A-Step	UEF	2015	5
B-lausunto: Miksi ja mihin kirjoitan hyvän lausunnon?	HY	2015	
E-lausunnot ja tapaturmat	HY	2014	5
Elintarviketyö	TaY	2015	
Epidemiologia	TaY	2016	
Kemikaalien terveysriskien arviointi ja hallinta	HY	2015	
Konepajatyö	TaY	2016	
Kuinka voin auttaa? Vuorovaikutustaitoja työterveyslääkäreille	UEF	2015	5
Kuljetusala- ja ajoterveyshuolto	HY	2014	
Kuntoutus ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa	HY	2016	
Lakipakki - osa 1	TaY	2015	
Maatalousyrittäjien työterveyshuolto	UEF	2015	5
Melu ja työ	HY	2016	
Näkökulmia työn, työlääkätieteen ja työterveyshuollon historiaan	UEF	2015	10
Päihitteet ja työterveyshuolto	TaY	2016	
Rakennusalan työterveyshuolto	TaY	2015	
Sisäilmaongelmien arviointi työterveyslääkäriin työssä	HY	2016	
Tapauspankki	HY, UEF	2016	
Tehokas tiedonhaku	HY	2016	
Terveysalan työterveyshuolto*	OY	2016	
Terveyshallus työterveyshuollossa	TaY	2015	
Tupakoinnin lopettamisen tuki työterveyshuollossa	HY	2015	
Työelämäntuntemus	UEF	2015	10
Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet	TaY	2016	
Työn fyysisen kuormittavuuden arviointi	TaY	2015	
Työnäkö	HY	2014	
Työpaikkaselvitys	HY	2016	
Työterveyshuolto tutuksi*	UEF	2016	15
Tärinätauti	HY	2015	